

Stim om utköpt musik

- **Musiken tappar i värde.** Om utköpsbolag säljer ut musik för ett så lågt pris som möjligt kan det påverka marknads betalningsvilja. Utköpsbolag backade av riskkapital kan sätta oschysst prispress och gå med förlust under längre tid, vilket leder till en sned konkurrenssituation på marknaden. Om repertoaren som de kollektiva förvaltningsorganisationerna representerar blir alltför svag och ihålig, finns det en risk att de administrativa kostnaderna ökar och intäkterna minskar, vilket kommer drabba den breda massan av Sveriges musikskapare och det musikfrämjande arbete som bedrivs i branschen. Sammantaget kan detta leda till att musikskaparna får se sjunkande ersättningar för musiken.

- **Musikskaparna tappar kontroll över sina verk.** Att skapa musik är mer än bara ett yrke. Kopplingen mellan verk och upphovsperson regleras i lagstiftningar världen över. Och upphovspersonens möjlighet till kontroll över sitt verk är centralt. När företag köper ut rättigheter kapas kopplingen helt och den som står bakom musiken förlorar både kontroll och intäkter för all framtid.

- **Orättvisa ersättningar.** När upphovspersoner och musiker förhandlar med stora bolag som vill köpa ut rättigheter blir dessa obalanserade. Det är i praktiken bara det köpande företaget som vet var och hur musiken kommer att användas. Det gör det närmast omöjligt för den enskilde att få rimligt och rättvist betalt utifrån värdet av musiken. En eventuell konkurs hos köpande bolag riskerar dessutom att försvåra för musikskaparen att överblicka eller få inflytande över hur verket därefter får användas.

- **Bristande återväxt och mångfald.** Om ersättningen för musiken inte är rimlig i förhållande till det arbete och den investering som krävs, leder det till att färre ägnar sig åt att skapa musik. Det måste finnas rimliga villkor och förutsättningar för musikskaparna, precis som i andra branscher.

Aktörerna i det upphovsrättsliga ekosystemet delar en vision och har axlat ett stort ansvar för att återinvestera i det svenska musiklivet, oavsett grad av kommersialitet. Det kan handla om att få fler unga att spela instrument, att öka jämställdheten i branschen, och satsningar för både bredd och djup i musiken. Det är ett arbete vi är stolta över och som är en förutsättning för det svenska musikundret. Om den modellen urholkas, drabbar det musiklivet i stort.

Samtidigt är det viktigt att förstå att det är tufft att försörja sig som låtskrivare och att det är ett yrke där majoriteten lever med stor ekonomisk osäkerhet. Att man som enskild låtskrivare ser det som rationellt och nödvändigt att sälja sina rättigheter för engångsbelopp behöver man ha respekt och förståelse för.

För Stim, som har ett övergripande ansvar för återväxt inom musiken, är det viktigt att noga följa och utreda konsekvenserna av utköpt musik.